

Základní determinanty a tendence rozvoje vojenského školství ČSLA

Přechod naší společnosti do období výstavby rozvinutého socialismu je podmíněn především výraznějším uplatňováním intenzifikačních faktorů společenského rozvoje. V rámci tohoto zásadního požadavku usiluje KSČ o prohlubování vědeckého řízení rozvoje naší socialistické společnosti na základě zdokonalování plánovacího procesu, jehož důležitým předpokladem je zvýšení úlohy vědeckých prognóz a dlouhodobých výhledů v zájmu dokonalejšího poznávání možností a cest budoucího rozvoje. Jedním z rozhodujících předpokladů k využívání intenzifikačních přístupů a zdrojů, zejména výsledků rozvoje vědy a techniky a zdokonalení řízení a organizace práce na všech stupních, je zvýšení kvality a efektivnosti výchovy a vzdělání pracujících a především odborných kadrů. Proto také v rámci prognostických prací o rozvoji naší společnosti byl vypracován v podstatě jako jeden z prvních Projekt dalšího rozvoje československé výchovně vzdělávací soustavy. Tento dokument schválený předsednictvem ÚV KSČ a federální vládou má výrazně prognostický charakter a tvoří komplexní a perspektivní orientaci pro činnost všech orgánů a institucí, které v této oblasti aktivně působí. Postupně naplňování obsahu uvedeného dokumentu je středem pozornosti vedoucích orgánů KSČ

i ČSSR, které také rozpracovávají požadavky a úkoly k jeho realizaci, jak o tom svědčí i celostátní porada učitelů v červnu roku 1984.

Z naléhavých potřeb upevňování obranyschopnosti naší země i narůstajících úkolů ve výstavbě a činnosti ČSLA v etapě budování rozvinutého socialismu v ČSSR, vyplynul proto i objektivní požadavek na vypracování prognostické studie o rozvoji vojenského školství ČSLA do roku 2000. Cílem jejího zpracování bylo vytvořit objektivní podklady pro rozhodování řídicích orgánů ČSLA v oblasti vojenského školství s potřebnou perspektivou a tím vytvořit základní předpoklady pro koncepci, komplexní a dlouhodobé plánování i řízení jeho dalšího rozvoje.

Základním východiskem prognózy je taková varianta mezinárodních vztahů, ve které bude jejich vývoj probíhat bez globálního válečného konfliktu.

Komplexní prognostická studie o dalším rozvoji vojenského školství je prvním dokumentem tohoto druhu v ČSLA, a proto si vyžaduje, aby všechny základní věcné problémy, které tvoří její obsah, byly dále rozpracovány v souladu s vývojem základních determinantů, ovlivňujících rozvoj jednotlivých oblastí i vojenského školství jako celku.

Vojenské školství je nedílnou součástí ČSLA a je úzce spjato s vývojem její výstavby. Současně je i nedílnou součástí školství ČSSR. Vojenské vysoké školy jsou současně i nedílnou součástí vědeckovýzkumné základny našeho státu. Úkoly a organizace vojenského školství se v jeho dosavadním vývoji vyvíjely a měnily v závislosti na úkolech, organizaci, výbroji a výcviku v ČSLA i na základě integračních požadavků v rámci Varšavské smlouvy. Vojenské školství se tedy významnou měrou podílí na realizaci vojenské politiky KSČ, jejíž mimořádně závažnou součástí je příprava vysoce kvalifikovaných vojenských odborníků pro potřeby ČSLA. Proto periodizace a tendence jeho dosavadního vývoje odráží v zásadě jednotlivé etapy budování i úkoly, které ČSLA v jednotlivých historických obdobích plnila.

Vojenské školství má v současné době rozhodující podíl na doplňování ČSLA kvalifikovanými vojenskými odborníky, na zvyšování celkové kvalifikační úrovně jejího velitelského sboru i na zkvalitňování jeho věkové struktury i jeho stranické základny.

Současná etapa vývoje vojenského škol-

ství ČSLA, kterou lze vymezit přijetím a realizací usnesení předsednictva ÚV KSČ z 21. dubna roku 1972, 12. ledna roku 1979 a 24. 6. 1984 je logickým vyústěním jeho dosavadního vývoje. Vojenské školství ČSLA tvoří v současném období ucelenou výchovně vzdělávací soustavu, která zabezpečuje a realizuje přípravu vojenských odborníků na úrovni středškolského, vysokoškolského i postgraduálního vzdělání. Tato soustava umožňuje adekvátně a včas reagovat na nové požadavky ČSLA i rozvoje vojenství a přeměny, vyplývající z realizace školské politiky strany při zdokonalování výchovně vzdělávací soustavy.

V průběhu dosavadního vývoje, jak vyplývá z usnesení přijatých předsednictvem ÚV KSČ k rozvoji vojenského školství, reagovala školská politika KSČ vždy s potřebným časovým předstihem na nové požadavky rozvoje ČSLA a na přípravu jejich odborníků. Dlouhodobá platnost a perspektivní charakter usnesení předsednictva ÚV KSČ v oblasti vojenského školství vytvářejí základnu a prostor pro cílevědomé prognózování a řízení jeho dalšího rozvoje i potřebné předpoklady k intenzifikaci jeho činnosti.

Rozvoj vojenského školství ČSLA bude v nastávajícím období v rozhodující míře ovlivňován celou řadou objektivních determinant.

Z hlediska mezinárodního vývoje je nutné počítat s trvalým vlivem projevů základního rozporu současné epochy, bojem dvou protichůdných společenských soustav — světového socialismu a kapitalismu. Vzhledem k růstu agresivity světového imperialismu bude nutné i nadále zvyšovat obranyschopnost světového socialistického společenství a zdokonalovat připravenost jeho ozbrojených sil. ČSSR se bude na tomto úkolu podílet mj. i přípravou vysoce kvalifikovaných, politicky vyspělých důstojníků a praporčíků ve vojenských školách ČSLA.

Ve vojenském školství se bude výrazně prosazovat komplexní vliv budování rozvinuté socialistické společnosti v ČSSR. Vojenské školství zůstane i v budoucnu politicky vysoce exponovaná oblast, která bude stále více ovlivňována komunistickou stranou, jejíž vedoucí úloha se bude dále prohlubovat.

Ze strategické linie KSČ na budování a obranu republiky, která je a bude charakterizována stále výraznějším využíváním výsledků vědy a techniky, vyplývá pro vojenské školství základní požadavek na pro-

hloubení intenzifikace jeho rozvoje v nadcházejícím období.

Současně budou narůstat úkoly komunistické výchovy všestranně rozvinutého člověka v naší společnosti. Vzhledem k narůstání třídního boje v ideologické oblasti a psychologické války proti světovému socialismu a zvyšujícím se požadavkům na přípravu a výchovu uvědomělých obránců vlasti a socialismu bude potřebné ve vojenských školách klást mimořádný důraz na světonázorovou, třídní, vlasteneckou, internacionální a morálně politickou i psychologickou přípravu a výchovu žáků a posluchačů na zásadách marxismu-leninismu.

Rozvoj vojenského školství bude stále výrazněji ovlivňován dalším prohlubováním integračních procesů uvnitř naší země i mezi zeměmi světového socialistického společenství a jejich armádami.

Vědeckotechnický pokrok a s tím související rozvoj a vývoj automatizovaných zbraňových a technických systémů všech druhů vojsk bude zvyšovat požadavky na zvládnutí automatizace prací spojených s přípravou zbraní a techniky k použití.

Nové zbraňové systémy a dokonalejší bojová technika vyvolávají kvalitativní změny v taktice a operačním umění. Projeví se to ve využití takových prostředků, jako

jsou laserová technika, neutronové zbraně, nové prostředky ničení a dopravy náplní na cíle, prostředky REB, kosmické prostředky apod.

Organizační struktura vojsk, obsah a způsoby velení vojskům se budou postupně přizpůsobovat měnícím se podmínkám boje a operace. Větší změny se očekávají v souvislosti se zaváděním nových prostředků a metod velení vojskům. Proces komplexní automatizace výrazně ovlivní řídicí činnost velitelů a náčelníků na všech stupních velení.

Další vývoj profesionální a kvalifikační struktury vojáků z povolání ČSLA bude ovlivňován proměnami jejich práce a kvalifikace, vyvolanými vědeckotechnickým a sociálně politickým rozvojem společnosti a armády. Pro rozvoj profesionální struktury bude charakteristický relativně rychlý růst vojenskoinženýrských a technických profesí. Budou se zvyšovat požadavky na technickou připravenost velitelů, náčelníků a štábních pracovníků, jakož i na operačně taktickou, řídicí a organizátorskou připravenost inženýrských pracovníků. Rozvoj vojenské techniky se promítne do vývoje vojenských odborností především tím, že vyvolá jejich další členění a vznik nových CVO.

Rozvoj vojenského školství ČSLA v na-

stávajícím dvacetiletí budou významně ovlivňovat i další důležité determinanty.

Budou to především celkové počty školních žáků a posluchačů a jejich vývoj v souladu s potřebami doplňování praporčíckého a důstojnického sboru ČSLA. Vliv tohoto faktoru je poměrně značný. Ovlivňuje počty, strukturu funkcí i kvalifikace stálého stavu, organizační strukturu vojenských škol, rozsah jejich učebních prostorů a zařízení i celou učební a výcvikovou základnu. Tendence vývoje počtu školních ovlivňují výrazně i vývoj zabezpečení činnosti škol. Vzhledem k tomu bude potřebné s dostatečným předstihem směřné počty žáků a posluchačů 1. ročníku optimalizovat a školám je upřesňovat rámcově na desetileté a konkretizovat na pětileté období.

Velmi výrazně budou rozvoj vojenského školství ovlivňovat i vstupní kvality uchazečů o studium, zejména na základě probíhající přestavby studia na základních a středních školách ČSSR. Důležitým úkolem proto bude tento vývoj sledovat, vědecky zjišťovat reálné vstupní kvality a čas na ně reagovat úpravami obsahu i metodiky výuky ve vojenských školách. Rovněž se budou měnit kvality uchazečů o studium v PGS z řad absolventů VVŠ, kteří byli připravováni podle základní učební dokumentace platné od roku 1978—1979.

Uvedené determinanty se projeví ve změnách v obsahu, dělbě i charakteru práce i profesí vojáků z povolání. Tyto změny pak vyvolají nové požadavky na kvalifikaci vojenských kádřů i její další zdokonalování. Současně poznatky ukazují, že složitost a namáhavost činnosti vojenských kádřů v příštích letech poroste, a že nejvýraznější změny v jejich činnosti se projeví zejména v těchto oblastech.

Především bude narůstat význam morálně politických hodnot, ideologické a psychologické pevnosti vojenských kádřů.

Bude se prohlubovat specializace v technickém vybavení vojsk i v činnosti vojenských kádřů s cílem zvýšit individuální výkonnost jednotlivých organizačních prvků. Tato specializace však bude založena na širokém teoretickém základě, který umožní vojenským odborníkům přistupovat k řešení konkrétních problémů praxe systémově a ve všech potřebných souvislostech.

Úspěšné řešení složitých problémů řízení politické a bojové přípravy vojsk i vlastní bojové činnosti bude stále výrazněji pod-

míněno využíváním vědeckých metod práce. Proto je možné předpokládat prohloubení organizátorského i tvůrčího charakteru činnosti vojenských kádřů a výrazný růst intenzity duševní práce v jednotě se zdokonalováním jejich fyzické připravenosti.

Vývoj stále účinnějších zbraní a zbraňových systémů i předpokládaných způsobů boje a operace bude zvyšovat ve vojenské činnosti význam faktoru času. To si vyžádá mj. i nové způsoby organizace práce, nové metody velení a řízení v polních i mírových podmínkách.

Vědeckotechnický rozvoj v ČSLA a z něho vyplývající důsledky budou

- vyžadovat růst technické připravenosti vojenských kádřů,

- prohlubovat jejich komplexní odpovědnost za podřízené vojáky, svěřenou techniku a materiál,

- zvyšovat rozsah jejich povinností k bojové technice a materiálu,

- ovlivňovat i stránku sociální (práce s lidmi a jejich výchova budou v příštích letech obtížnější a vyžádají si hlubší ideo-

vě politickou, pedagogickou i psychologickou přípravu vojenských kádřů).

V závislosti na těchto změnách v činnosti vojenských kádřů se budou měnit i kvalifikační požadavky na ně kladené.

Ve všeobecných kvalifikačních požadavcích, které budou kladeny na všechny profese důstojníků a praporčíků ČSLA, se budou prosazovat v nastávajícím období zejména tyto tendence:

- zvyšování požadavků na ideovou vyspělost a třídní politické chápání úkolů obrany socialismu v rámci Varšavské smlouvy a z toho vyplývajících požadavků na uvědomělou kázeň, iniciativu a pracovní obětavost,

- růst požadavků na znalosti, schopnosti a dovednosti potřebné k výchově a efektivnímu řízení vojenských kolektivů a k organizaci jejich života podle vojenských řádů,

- výraznější způsobilost k efektivní práci v podmínkách velkého psychického zatížení a ve zkrácených lhůtách,

- připravenost k využívání vědeckých metod práce v profesionální činnosti,

- zvyšování požadavků na hluboké zvládnutí přírodovědného základu, podmiňujícího vědeckotechnický pokrok ve vojenství,

- celková vyšší technická připravenost,

- náročnější ekonomická příprava a požadavky na ekonomické myšlení a schopnost prosazovat linii efektivnosti a hospodárnosti v každé činnosti.

V celkovém systému výchovy a vzdělávání v ČSLA budou mít vojenské školy i nadále rozhodující postavení. Proto je nutné výrazněji prohloubit jejich sepětí se všemi oblastmi společenského života a zejména s vojenskou praxí ČSLA i ostatních armád států Varšavské smlouvy. Měly by se postupně stát hlavními studijními, odbornými a vědeckými centry pro všechny generace a kategorie vojáků z povolání. Při nejvyšším spojení s praxí a životem společnosti i ČSLA by měly prohlubovat svůj podíl na rozvoji vědy a techniky v ČSLA a zabezpečovat potřebné podmínky k sebevýchově a sebezvzdělávání vojáků z povolání u vojsk.

Základním cílem výchovy a vzdělávání ve vojenských školách zůstane i nadále příprava všestranně rozvinuté osobnosti žáků a posluchačů, kteří se připravují na společensky závažné a náročné vojenské povolání. K realizaci tohoto cíle bude soustava vojenských škol ČSLA zabezpečovat vojen-

Vedle uvedených tendencí v požadavcích všeobecně kvalifikačních se budou prosazovat změny i v profesionálních a specifických kvalifikačních požadavcích u jednotlivých kategorií vojenských kádřů i jednotlivých druhů vojsk a služeb ČSLA. Z celého komplexu kvalifikačních požadavků budou vycházet základní úkoly přípravy vojenských kádřů i zvyšování jejich kvalifikace ve vojenských školách i u vojsk.

Celkově můžeme shrnout, že v systému přípravy vojenských kádřů pro nastávající období bude i nadále naplňován požadavek celoživotního vzdělávání a sebezvzdělávání a při jeho realizaci musí být dosaženo potřebného časového předstihu před potřebami praxe vojsk. Kvalifikační příprava i zvyšování její úrovně musí mít dlouhodobý výhled, její výsledky mnohdy najdou své plné uplatnění až v další perspektivě.

Tato příprava bude muset být zaměřena na větší integraci a akceptovat širší přírodovědní základ, rozvíjení logického myšlení a pružné reagovat na potřeby praxe. Značně naroste potřeba rozsáhlých teoretických vědomostí z různých oblastí vševojskových, technických a technologických činností a procesů.

Bude také docházet k výraznějšímu sepětí vědy, výchovy i vzdělání a ke stále většímu sblížení sféry vědeckých poznatků se sférou jejich realizace, což dále ovlivní potřebu stálého vzdělávání vojáků z povolání.

ské středoškolské, pomaturitní, vysokoškolské a postgraduální vzdělání.

Vojenské středoškolské vzdělání

Všeobecně vzdělávací polytechnické středoškolské vzdělání budou zabezpečovat vojenská gymnázia (VG), připravující své žáky především ke studiu na vojenských vysokých školách (VVŠ) a pro budoucí důstojnické povolání. V souladu s Projektem rozvoje československé výchovně vzdělávací soustavy bude ve VG realizován přechod na všeobecně vzdělávací polytechnické středoškolské vzdělání, respektující celospolečenské tendence i specifické potřeby dalšího uplatnění absolventů VG v ČSLA. Bude účelně obsahovou koncepci, metody a formy studia na VG zpracovávat a průběžně upřesňovat v úzké spolupráci s VVŠ, pro které VG připravují své žáky. V tomto přístupu respektovat základní požadavky jednotlivých oborů studia ve

VVŠ i existující různorodost schopností a osobních zájmů absolventů VG při přechodu ke studiu na VVŠ. Závažným úkolem VG bude rozvíjení práce s talentovanými žáky, zejména ve volitelných a nepovinných předmětech. Výrazněji bude rozvíjena studentská odborná práce, prohlubována i v zájmové činnosti. I v této oblasti své činnosti by měla VG podstatně úžeji spolupracovat s příslušnými VVŠ.

Vojenské střední odborné školy (VSOŠ) budou v nastávajícím období poskytovat svým absolventům středoškolské, všeobecně polytechnické, vojenskoodborné vzdělání v souladu se stanovenými požadavky. Cílem výchovy a vzdělávání žáků ve VSOŠ bude příprava středoškolsky vzdělaných vojenských odborníků ČSLA, připravených realizovat úkoly vyplývající z funkcí, které budou vykonávat v rámci své profese a odbornosti. Toto vzdělání umožní absolventům VSOŠ zvyšovat kvalifikaci i studiem na VVŠ. Koncepce obsahu a metod přípravy žáků ve VSOŠ budou vycházet z nových kvalifikačních požadavků, které vyplývají ze změn v obsahu, charakteru a dělbe práce probíhajících na základě vědeckotechnického rozvoje a jeho důsledků u jednotlivých druhů vojsk a služeb. Zvláštní pozornost bude věnována zkvalitňování výuky speciálních vojenskoodborných, vojenskotechnických i ekonomických předmětů, které završují odborné zaměření absolventů v rámci příslušného studijního oboru. Proto bude nutné jejich obsah koncipovat tak, aby umožnil absolventům uplatňovat při výkonu svých funkcí nejnovejší poznatky a metody řešení konkrétních úkolů daného druhu vojska nebo služby. Bude nutné zkvalitňovat také metody a formy praktických zaměstnání a výcviku, kde se bude prohlubovat podíl polního výcviku, výcviku na тренаžerech, simulátorech, výuky v dílnách, laboratořích, opravárnách techniky apod.

K výkonu funkcí velitelů čet nebo jiných základních důstojnických funkcí bude určitá část důstojníků přechodně připravována na stupni středoškolského vzdělání. V souladu s novým zákonem o soustavě základních a středních škol bude hlavní formou této přípravy studium dělnické mládeže v nově zřízených vojenských středních odborných učilištích. Tato forma přípravy přestane plnit svou funkci, až VVŠ budou naplňovat potřebné počty funkcí vysokoškolsky vzdělanými důstojníky.

Pomaturitní studium

V současné době jsou v pomaturitním studiu připravováni budoucí důstojníci

v ročních důstojnických školách a absolventi vojenských středních škol v ojedinelé organizovaných kursech. Požadavky na celoživotní vzdělávání absolventů vojenských středních, zejména odborných škol, požadavky na obnovování, inovaci znalostí, případně i jejich rekvalifikaci vyplývající z vývoje vojenské techniky, změn v bojo-
vém použití vojsk, z potřeb prohlubování výchovné práce s podřízenými apod., vyžadují urychlené propracování uceleného systému pomaturitního studia. Tento systém by měl vycházet z uvedených požadavků, ale současně respektovat i možnosti získávání vysokoškolského vzdělání pro uchazeče praporečky z příslušnou odbornou vojenskou praxí ve VVŠ ČSLA.

Vojenské vysokoškolské vzdělání

Vojenské vysoké školy budou plnit úlohu klíčových výchovně vzdělávacích a vědeckých center ČSLA, která budou výrazně spojit marxisticko-leninskou výchovu s rozvojem vědeckého poznání, životem naší socialistické společnosti a ČSLA. Cílem jejich činnosti bude všestranná příprava vysoce kvalifikovaných vojenských odborníků pro náročné řídicí, organizační a tvůrčí činnosti v jednotlivých oborech a specializacích vojenské praxe, marxisticky ideově teoreticky vzdělaných a o správnosti politiky KSČ přesvědčených, vybavených požadovanými vědeckými poznatky, ovládajícími vědecké metody práce i řízení a schopných organizovat, řídit, cvičit a vychovávat své podřízené k aktivnímu plnění úkolů obrany socialismu a naší vlasti.

Proto je žádoucí realizovat potřebné kvalitativní přeměny v obsahu i metodách práce vojenských vysokých škol v předstihu před potřebami vojskové praxe.

Vojenské vysokoškolské vzdělání bude organicky navazovat na novou koncepci civilního vzdělání i vojenského středoškolského a bude se rozvíjet jako racionální a otevřený podsystém v rámci vojenského školství v souladu s aktuálními, ale zejména perspektivními potřebami ČSLA, obrany země a socialistického společenství.

Základním rysem vysokoškolského vzdělání důstojníků bude osvojení základů marxismu-leninismu, marxisticko-leninské metodologie a gnozeologie jako základů vědeckého myšlení. Tento ideově teoretický základ umožní komplexně a systémově řešit teoretické a praktické problémy, analyzovat a kriticky hodnotit empirické poznatky a ovládnout základní vědecké metody teorie i praxe řízení a velení. Vojenské vysokoškolské vzdělání, založené na hlubokém

teoretickém základě a nezbytném osvojení dovedností a návyků, bude zaměřeno k hlubokému ovládnutí příslušných vojenskoodborných a vojenskoinženýrských disciplín. Zvýrazněna bude zejména narůstající potřeba zvládnutí metodologie těchto disciplín a příprava posluchačů v metodice výchovy, výuky a výcviku předmětů bojové a politické přípravy.

Nedílnou součástí vysokoškolského vzdělání bude příprava absolventů vojenských vysokých škol pro aktivní veřejně politickou, politickovýchovnou, kulturně výchovnou a zájmovou činnost u vojsk, která bude realizována především v mimovýukové činnosti.

Toto pojetí vojenského vysokoškolského vzdělání umožní, aby se absolventi VVŠ uměli správně politicky orientovat, přizpůsobovat rychle se měnícím podmínkám a důsledkům rozvoje socialistické společnosti, vědy a techniky i vojenství a dokázali včas i tvůrčím způsobem zavádět a využívat nových poznatků vědy a techniky v praxi vojsk a při plnění úkolů a povinností.

Postgraduální vzdělání

Základním směrem dalšího vzdělávání vybraných absolventů VVŠ zůstane i v dalším období postgraduální studium (PGS). Jeho absolventi v něm získají vysoké vojenské vzdělání. PGS bude i nadále realizováno v příslušných specializacích velitelsko-štabního, inženýrsko-štabního a organizátorsko-ekonomického oboru ve vojenskopolitickém školství i ve vojenskopolitickém a vojenskopedagogickém směru. Struktura těchto specializací bude průběžně upravována podle konkrétních potřeb rozvoje ČSLA.

PGS bude v zásadě organizováno formou řádného (denního, internátního) studia.

Vysoká obsahová úroveň i studijní náročnost postgraduálního studia bude vytvá-

řet optimální předpoklady k jeho propojení s jednotlivými formami výchovy vědeckých kádřů pro ČSLA.

Druhým základním směrem budou postgraduální kursy jako hlavní forma dalšího vzdělávání pro většinu absolventů VVŠ. Kursy tedy mají v systému jejich celoživotního vzdělávání důležité místo, a proto by měly mít pro ucelenou kategorii důstojníků cyklický charakter. Jejich posláním bude zabezpečovat především inovaci získaného vysokoškolského vzdělání, popřípadě prohloubení dosavadní specializace v dílčích, zejména nových problémech a úsecích. Podle potřeb ČSLA budou postgraduální kursy zabezpečovat i rekválifikaci některých důstojníků.

Důležitým úkolem systému postgraduálního vzdělávání bude péče o zvyšování pedagogické kvalifikace učitelů vojenských vysokých i středních škol v rámci uceleného a jednotného systému.

Požadavky na zvyšování jazykové připravenosti určité části důstojníků (popřípadě i praporčíků) v nastávajícím období si vyžádají další rozvinutí postgraduálních jazykových kursů.

Hlavní metodou postgraduálního vzdělávání bude samostatná práce posluchačů. Jestliže tato metoda je a bude zvyšována již na stupni vysokoškolského studia, pak bude potřebné usilovat o její vyšší kvalitu a formy jejího uplatňování v podmínkách postgraduálního vzdělávání, kde budou studovat vybraní absolventi VVŠ. Přitom zde bude nutné diferencovat uplatňování metody samostatné práce posluchačů u postgraduálního studia a v kursech. Zvláště v PGS bude rozvíjeno zapojení posluchačů do vědeckovýzkumné práce kateder tak, aby byla organicky propojena s výchovně vzdělávacím procesem. Rozvoj samostatné tvůrčí práce posluchačů bude organicky spojen s vyhledáváním nadaných i talentovaných posluchačů (včetně zapojení do vědecké výchovy), a s vysokou politickou a odbornou péčí o ně.

Poznámka redakce: Autor článku vedl v letech 1981–1983 rozsáhlý pracovní kolektiv, který zpracovával prognostickou studii o předpokládaném rozvoji výchovy a vzdělávání vojenských kádřů s časovým horizontem do roku 2000. Údaje článku se nerozházejí se zpracovanou a úspěšně oponovanou studií.